

VIRI (NE)STABILNOSTI

Bled
Strategic
Forum
2019

2. – 3. september 2019
Bled, Slovenija
www.bledstrategicforum.org

Dostopnost, geografska porazdelitev in razširjenost strateških virov (naravnih, kapitalskih, človeških itn.) pomembno vplivajo na razmerja med akterji in so ključni dejavnik (ne)stabilnosti mednarodnega reda.

Čeprav smo v svetovnem merilu ljudje premožnejši in živimo dlje in bolje kot kdaj prej, imajo rast, bogastvo in blaginja svojo ceno. Viri globalne (ne)stabilnosti so danes bolj kompleksni, bolj razpršeni in še bolj nepredvidljivi kot v preteklosti.

Učinkovito upravljanje strateških virov ohranja stabilnost, zmanjšuje varnostna tveganja in prispeva k večji blaginji ljudi, hkrati pa neenakomerna in nepravilna razporeditev virov povzroča neenakost in njihovo kopičenje v središčih moči. Zaradi globalizacije so se ti centri moči ne le skoncentrirali, temveč tudi močno prevesili na stran nedežavnih akterjev, med drugim mednarodnih korporacij. Zahodni svet se tako na vrhuncu človeškega razvoja spopada s vprašanjem, kako obdržati gospodarsko rast, ohraniti socialno državo in zavarovati ključne demokratične vzvode odločanja. Odtujenost državljanov od institucij, nezaupanje v sisteme vladanja in nepravilna razdelitev virov le še dodatno krepijo nacionalistične in populistične vzgibe ter retoriko.

Bitka za vire se je šele začela.

Kateri so viri (ne)stabilnosti na področjih miru in varnosti, trajnostnega razvoja ter gospodarskega napredka?

Pogovor s predsednikoma

Multilateralizem na razpotju

Novim zmagam naproti: vodenje za naslednje desetletje

Pogovorimo se o trajnosti

(Mehka) moč ustvarjalnosti: zabavna industrija v mednarodnih odnosih

V zadnjih dveh desetletjih se je zmožnost vplivanja na dogajanje v mednarodni skupnosti ter doseganja zunanjepolitičnih ciljev z drugimi sredstvi, in ne le s prisilo – t. i. mehka moč – precej spremenila. Intenzivna digitalizacija, novi mediji in nepregledna množica revolucionarnih inovacij so močno zaznamovali kulturo, umetnost in zabavno industrijo, ki so kot nosilke mehke moči pri sooblikovanju sodobnega sveta s kulturno diplomacijo postale tako rekoč nepogrešljive.

Glasbeniki, igralci, pisatelji, pesniki in drugi »vplivni ustvarjalci« posredujejo kulturne vrednote in politične ideologije. Njihov domet je daleč večji od dometa ustaljenih oblik političnih srečanj in sporočil, saj so v neposrednem stiku s ciljnim občinstvom; in prav za dodatno uveljavljanje državnih interesov v tujini so pogosto sestavni del zunanje politike. Hkrati smo v zadnjih desetletjih priča vse večji ozaveščenosti

umetnikov in drugih javnih osebnosti, ki poskušajo vplivati na politiko tako na državni kot na mednarodni ravni, še zlasti iz humanitarnih vzgibov.

Kako lahko v svetu, ki ga krojijo družbeni mediji in naraščajoči populizem, umetniki vplivajo na dogajanje doma in po svetu? Je to, da se opredelijo glede aktualnih vprašanj in s svojim zgledom vplivajo na oblikovanje javnega mnenja ter politično in družbeno delovanje, njihova odgovornost?

Polnočna razprava – Ustvarjanje trdne in vključujoče prihodnosti

V sodelovanju s platformo Global Diplomacy Lab.

Spolna neenakost in podnebne spremembe so vir velike zaskrbljenosti v današnjem svetu. Koga vse bi morali v demokraciji vključiti v razpravo o teh vprašanjih, da bi ustvarili trdne sisteme? Če jim zagotovimo ustrezne možnosti, ženske ne bodo zgolj vir, temveč tudi dejavnik stabilnosti. In vendar so vse pre pogosto izključene iz načrtovanja in vodenja. Z ustvarjanjem povezav lahko snovalcem politike pomagamo celovito premisliti o teh kompleksnih problemih in vprašanje spola postaviti v žarišče.

Prihodnost Nata – pogledi na evroatlantsko varnost 70 let po Severnoatlantski pogodbi

V sodelovanju z Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije.

Pred več kakor sedmimi desetletji so se države z obeh strani Atlantika zavezale, da bodo gojile mirne in prijateljske mednarodne odnose, odpravile spore v svojih zunanjetrgovinskih politikah ter spodbujale gospodarsko sodelovanje.

V sedemdesetih letih Natovega obstoja so se v mednarodnem političnem in varnostnem okolju zgodile številne spremembe in čezatlantska povezava, ki se je nanje sposobna nenehno odzivati in se jim prilagajati že vse od odprave posledic druge svetovne vojne v Evropi, prek napadov 11. septembra 2011 pa vse do sodobnih operacij kriznega upravljanja in kibernetске obrambe, je prerasla v najuspešnejše zavezništvo v zgodovini.

Vsem tem spremembam navkljub pa njeno poslanstvo, bistvo njenega delovanja, ostaja ohranjanje svobode in varnosti vseh njenih članic. Zveza Nato se tako posveča ne samo strogo vojaški obrambi in odvrčanju, pač pa celi vrsti drugih dejavnosti, kot so boj proti terorizmu, prizadevanja za stabilnost sosedstva, preprečevanje piratstva in pomoč pri spoprijemanju z begunsko in migrantsko krizo v Evropi. Zavezništvo si s posvetovanji in sodelovanjem prizadeva spodbujati demokratične vrednote, graditi zaupanje in preprečevati spore.

Sedemdesetletnica podpisa Severnoatlantske pogodbe ponuja odlično priložnost, da se ozremo na prehojeno pot in na prihodnost zavezništva.

Ali znamo kar najbolje izkoristiti Natove vire? Ali so vztrajni očitki, da gre pri vsem skupaj samo za denar, zgolj problem javne diplomacije? Ali ob krepitvi Natove trde moči pri odzivanju na spremenjene razmere obstaja vizija prihodnjega delovanja, če se zavedamo nesmiselnosti nove tekme v oboroževanju? Kaj, če sploh, za njegovo prihodnost pomenijo naraščajoči pomisleki do zavezništva v nekaterih krogih?

S talentom za kruhom

Migracije so v zgodovini človeštva stalnica. Nuja ali pa želja ljudi žene k nenehnim selitvam, ki so zaznamovale vse narode. Če so migracije urejene in varne, imajo od njih korist prav vse družbe. Priseljenci, ki se dobro vključijo v okolje, vanj vnesejo raznolikost, novega duha, zagon in inovacije. V državah sprejemnicah so nepogrešljiv del dobro delujočega gospodarstva; prek nakazil svojcem prispevajo k razvoju držav izvora (v svetovnem merilu nakazila v domovino dosegajo trikratno vrednost razvojne pomoči). Kako naj države migracijsko politiko prilagodijo razmeram na trgu dela in kako naj uredijo migracije?

Globalizirani svet se je znašel sredi preobrazbe zaradi četrte industrijske revolucije, pri kateri se vse ne vrti več okoli stroškovne učinkovitosti, ekonomije obsega in velikosti gospodarstva. Najbolj dragocen vir prihodnosti so talenti. Če želi Evropa ohraniti vodilno vlogo v inovacijah, bo morala zaradi svojih demografskih značilnosti talente še naprej uvažati.

Zaradi demografske rasti v državah v razvoju je obilo talentov, ki so gibalno napredka in jih je mogoče izkoristiti za razvojni preskok; lahko pa jih s pridom izvozijo v razvite države ter si pomagajo z nakazili domov in z vračanjem izkušene delovne sile čez nekaj časa. Če pa so migracije oblika bega možganov, ki državo oropa vseh talentov, lahko to močno ohromi njen razvoj. Kakšno ravnovesje delovnih migracij koristi vsem?

Protekcijem kot vir nestabilnosti

Prosta trgovina dolga leta ni bila ravno vroča politična tema. Po desetletjih sprejemanja pravil za liberalizacijo trgovine zdaj opazujemo zatekanje k protekcijem. Priča smo mednarodnemu zaostrovanju, kar se zrcali v zasuku v trgovinski politiki ZDA, ki neti trgovinske spore, zlasti s Kitajsko, v odločitvi Britancev za izstop iz EU in v različnih nacionalističnih oziroma populističnih gibanjih po Evropi. Pa lahko protekcijem prinese tudi kake koristi? Ali je Evropska unija še zadnji branik odprtega in svobodnega mednarodnega trgovinskega sistema?

Množijo se znamenja, da bi se utegnile trgovinske vojne med vodilnimi globalnimi silami sprevreči v valutne vojne, kar bi na finančnih trgih povzročilo še večjo nestanovitnost. Združene države Amerike se odmikajo od politike »močnega dolarja«, da bi povečale izvoz, zmanjšale trgovinski primanjkljaj in svojim podjetjem omogočile še večje dobičke. Zdi se, kot da naslednja gospodarska kriza preži tik za vogalom. Kako bo evrsko območje previharilo naslednjo gospodarsko recesijo brez reform in mehanizmov, ki so potrebni za dokončno oblikovanje bančne unije, vendar še kar niso vzpostavljeni? Bodo vlade držav članic branile dosežke skupnega trga ali jih bodo populistična gibanja prisilila na nacionalne (protekcijemistične) okope?

Ali bo morda vzniknil nov konkurenčen globalni gospodarski sistem s Kitajsko na čelu? Presenetljivo je, da je množico v Davosu leta 2017 s svojim glasnim zagovarjanjem odprtega sveta navdušil prav Xi Jinping. »Tisti, ki zahtevajo protekcijem, se zapirajo v mračno hišo,« je dejal. »Resda so ubežali pred dežjem in oblaki zunaj, a bodo morda ostali brez svetlobe in zraka.«

Obdavčimo jih, če jih moremo: davčni viri v globaliziranem svetu

Benjamin Franklin je nekoč dejal, da na svetu razen smrti in davkov ni nič gotovega, toda danes se čedalje bolj zdi, da v globaliziranem in vse bolj digitaliziranem gospodarstvu obdavčitev za marsikoga ni več neizogibna.

V globalnih podjetjih se danes vrednost in dohodek ustvarjata na povsem nove in močno razvejene načine, ki presegajo državne sisteme. Na preizkušnjo so postavljene temeljne podmene obstoječih davčnih pravil, še zlasti pojem nedvoumne fizične navzočnosti. Odgovori na bistvena vprašanja, na primer, kje in kaj obdavčiti, se izmikajo.

Oblikovalci politike so postavljeni pred zahtevno nalogo, ker morajo poiskati prave rešitve, ob tem pa upoštevati ne le davčne izzive v mnogih naprednih gospodarstvih, temveč pogosto tudi demokratično odgovornost držav. To je še zlasti težavno v ozračju, ko ogorčena splošna javnost s prstom kaže na velike multinacionalke, ki domnevno ustvarjajo velikanske neobdavčene prihodke.

Poleg tega so države čedalje bolj zadolžene in tekmovanje, katera bo imela nižje davke, pogosto vodi v nižje proračunske prihodke, kar ima seveda neposreden vpliv na vzdržnost socialne države in naraščajoči populizem. Mnogi trdijo, da se poskuša omejevati demokratična suverenost držav, na drugi strani pa so tisti, ki opozarjajo, da doktrina »dohodka brez državljanstva« pomeni pretirano poenostavljanje in da sistem davkov od dohodkov pravnih oseb ni ogrožen. V kolikšni meri je vse to vprašanje agresivnega knjigovodstva in davčnih strategij in koliko tovrstne prakse zares spodkopavajo temelje obdavčitve dohodkov pravnih oseb?

Opaziti je jasno voljo in naraščajočo politično nujo, da bi nadnacionalna in digitalna podjetja prisilili, naj prispevajo sorazmeren delež k pošteni prerazporeditvi bogastva. Glede na splošno naravo tega pojava se sam od sebe ponuja odgovor, da bi bila najustreznejša rešitev na svetovni ravni. A je napredek počasen, in dlje ko čakamo na globalne rešitve, močnejši je pritisk, da bi vrzel zapolnili z manj optimalnimi in začasnimi rešitvami, ki pa na žalost vse prerade postanejo trajne. Kaj je torej bolje, čakati ali ne čakati?

Mednarodni red na podlagi pravil ali vrnitev h geopolitiki

Naš svet še nikoli ni bil tako nenasilen in tako premožen, za kar je v več pogledih zaslužen multilateralni sistem, ki ga postopoma razvijamo že zadnjih sedemdeset let. Mednarodna ureditev z Organizacijo združenih narodov na čelu sicer ni brezhibna, vendar nam je prinesla blaginjo, priznanje človekovih pravic in človekovega dostojanstva ter sorazmerno stabilnost.

Hkrati pa so dogajanja v svetu tako nepredvidljiva in negotova kot še nikoli; porajajo se vedno novi izzivi, starih problemov pa se, kot kaže, ni in ni mogoče znebiti. Zaradi njihove kompleksnosti se jih le redko lahko loti samo en ali pa le nekaj akterjev. Poleg tega se spet vrača preživeti pogled, po katerem zakon močnejšega prevlada nad močjo zakona. Preobrat od multilateralizma v brezobzirni unilateralizem in negotova razmerja moči, k čemur prispevajo tudi prelomne spremembe v tehnologiji in poslovanju, na stežaj odpirajo vrata novim ali obujenim akterjem, ki poskušajo predružačiti sistem. EU, ki si je toliko časa prizadevala za utrditev mednarodnega reda na podlagi pravil, je vse bolj razklana in se zadnje čase ukvarja tudi z vzponom populističnih gibanj.

V vse bolj polariziranem in negotovem svetu je jasno, da je multilateralizem treba nujno ohraniti. Vendar pa si lahko zagotovi prihodnost in vzdržnost le, če se zavemo, da bo treba nekatere stvari prilagoditi ali spremeniti in sprejeti nekaj reform.

Katero pot ubrati pri prilagajanju sedanjega multilateralnega sistema izzivom, ki so pred njim? Kakšna prihodnost čaka mednarodne institucije v spremenjenem geopolitičnem okolju, katerem se politika ne le prenaša po družabnih omrežjih, temveč na njih tudi oblikuje?

Razmere na področju človekovih pravic: pogovor z visoko komisarko OZN

Zgodovina nas uči, da je varovanje pravic in dostojanstva vsakega posameznika temelj stabilnih družb, v katerih nihče ni zapostavljen. Ob tem ne smemo pozabiti, da so skoraj vse trenutne krize in konflikti po svetu, od Sirije in Jemna prek Demokratične republike Kongo, Burundija, Mjanmarja do Venezuele, posledica nespoštovanja človekovih pravic. Kljub vse več dokazom, da (hude) kršitve človekovih pravic spodkopavajo stabilnost, za celovito uresničevanje Splošne deklaracije človekovih pravic še vedno ne naredimo dovolj.

Človekove pravice in temeljne svoboščine, katerih namen je posameznika ščititi pred zatiranjem iz vrst močnejših, so potisnjene vse bolj ob rob zaradi populističnih gibanj, ki se okoriščajo s strahovi ljudi za pridobivanje političnih točk, dodatno pa jih omejujejo spori, kratenje ekonomskih pravic in včasih gola nevednost. Ta družbena kuga se bliskovito širi po vsem svetu. Pod njo je klonila celo Evropa, ki se ima za trdnjavo in paradnega konja človekovih pravic.

Na srečo pa vse vendarle ni tako črno. Nekaj pogumnih posameznikov se postavlja v bran svojih človekovih pravic in pravic sočloveka. Številne države sprejemajo ukrepe za krepitev varstva in spodbujanja človekovih pravic v najrazličnejših politikah, od nasilja v družini do podnebnih sprememb. Sedemdeset let po sprejetju Splošne deklaracije človekovih pravic pač ni več mogoče zanemariti dejstva, da ljudem po vsem svetu te temeljne pravice in svoboščine pripadajo.

O stanju človekovih pravic v današnjem svetu, tem, zakaj jih moramo varovati in zakaj so gradniki stabilne družbe, se bomo pogovarjali z osebo, ki je najbolj pristojna za spodbujanje in varstvo človekovih pravic na svetovni ravni, visoko komisarko za človekove pravice OZN Michelle Bachelet.

Krožno gospodarstvo za prihodnost planeta

V sodelovanju s Circular Change.

Pred slabimi štirimi leti je bil z veliko trkanja po prsih in trepljanja po ramenih podpisan pariški podnebni sporazum. Kratek čas se je zdelo, da smo dosegli preboj, ker pa od takrat žal ni bilo nikakršnega napredka, je povsem očitno, da je pot do pomenljivih okoljskih ukrepov še zelo dolga. Negativne posledice podnebnih sprememb, kot so višanje morske gladine, suša, poplave, neurja, skrajni vremenski pojavi in pomanjkanje vode so dokaz, da smo marsikje šli čez vse meje. Kako oblikovati prepričljiv okoljski načrt, s katerim se bomo strinjali vsi in se ga bomo tudi držali? Kako razogljčiti Zemljo?

Odnos svetovnega gospodarstva do omejenih naravnih virov močno vpliva na podnebje. Če ne bo sledil zasak v popolnoma drugo smer, bomo kmalu potrebovali nov planet. To pomeni, da moramo spremeniti

način proizvodnje in tudi potrošnje, torej moramo linearni ekonomski model nadomestiti s krožnim gospodarstvom, v katerem se viri znova uporabijo, reciklirajo in predelajo. Kakšen sistemski pristop in kakšno partnerstvo zahteva takšna preobrazba?

Skozi vso zgodovino upiranje spremembam pomeni skoraj nepremostljivo oviro za inovacije, ki prinašajo napredek. Kako naj tiste, ki menijo, da jih je napredek zaobšel, prepričamo o ekonomski upravičenosti zelenega gospodarstva in njegovem potencialu za ustvarjanje delovnih mest? Kako naj jih utrdimo v prepričanju, da bo uresničevanje Agende za trajnostni razvoj do leta 2030 našemu planetu prineslo trajno blaginjo?

Kaj čaka novo Evropsko komisijo

V sodelovanju z Real Instituto Elcano.

Evropska unija, ki se spoprijema z najbolj žgočimi izzivi v vsej svoji zgodovini, se je podala na volišča, da bi začrtala svojo pot v prihodnjih petih letih. Ker volilni izid na eni strani zaznamujeta vse večji evroskepticizem, na drugi strani pa negotova usoda postopka izbire Evropske komisije, so precejšnje spremembe v značaju EU in dinamiki medinstitucionalnih odnosov neizogibne. Organi Unije se bodo še naprej ukvarjali s ključnimi vprašanji identitete in delovanja evropske povezave. Komisija v novi sestavi, ki bo morala prevzeti vso to odgovornost, bo mandat nastopila konec leta. Po slovesu Junckerjeve komisije, ki je skušala utrditi »enotni glas EU« na področjih, kot sta obrambna in zunanja politika, je zdaj na vrsti razmislek o tem, kakšen poudarek bo glede na spremembe v Uniji namenjen tem in drugim prednostnim nalogam v prihajajočem petletnem mandatu. Panel se bo ob vprašanjih o prihodnosti proračuna EU, možnih konstelacijah v Komisiji in njenem delovanju v razkranem institucionalnem okviru posvetil temu, kaj čaka institucijo v prihodnosti, in začrtal obris dolgoročnega institucionalnega razvoja enega od osrednjih igralcev na političnem odru EU.

Podatki – vir prihodnosti

Silovit tehnološki napredek v umetni inteligenci, robotiki, internetu stvari, na področju samovozečih avtomobilov in biotehnologije spreminja naše gospodarstvo, vpliva na naš način življenja in preoblikuje našo bit. Kako se lahko države prilagodijo tem spremembam? Kako poskrbeti, da se zaradi tehnologij ne bo omajalo zaupanje v inovacije?

V hitri digitalni preobrazbi se vse prikazuje s podatki, ki že postajajo denar prihodnosti. S pametno uporabo obsežnih podatkov je mogoče zelo učinkovito upravljati in optimizirati javne sisteme, kot so zdravstvo, socialne zadeve, šolstvo, promet, demografija, energetika in varnostni sektor. Kadar je digitalizacija vključujoča, je lahko najboljše orožje proti neenakostim in družbenemu razslojevanju. Upravljanje kompleksnih odprtih podatkov olajša napovedovanje prihodnjih gibanj, kar omogoča nadzor in preprečevanje. Inovacije so mogoče le ob prostem in varnem pretoku podatkov prek meja.

Po drugi strani pa so podatki tudi vir moči in vpliva. Tehnološki razvoj vsakemu imetniku pametnega telefona omogoča, da zbira, obdeluje in razlaga podatke. Zaradi tega se osebni podatki vse pre pogosto prodajajo in zlorabljajo. Kako zaščititi ta dragoceni vir? Kako izoblikovati ustrezne etične smernice in vrednotni okvir za varstvo občutljivih podatkov in zasebnosti?

(Ne)izkoriščeni viri v rokah žensk

Ženske sestavljajo polovico svetovnega prebivalstva, vendar zaslužijo približno pol manj kot moški. Kar 62 milijonom deklic po vsem svetu je še vedno kratena pravica do izobraževanja, v 104 državah pa ženske po zakonu ne smejo opravljati določenih poklicev. Dvajset let po prelomni resoluciji Varnostnega sveta OZN št. 1325 o ženskah, miru in varnosti so ženske še vedno le redko vključene v mirovne procese.

Toda trajnostni razvoj, mir in varnost niso mogoči brez polnopravnega vključevanja žensk. Potenciala, ki ga v sebi nosi polovica svetovnega prebivalstva, pač ne smemo zanemariti, kar je potrdila tudi Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030. Podatki namreč kažejo, da družbe postanejo bolj odporne, povezane in uspešne, kadar ženske enakopravno sodelujejo pri odločanju.

Tik pred štirideseto obletnico sprejetja Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in petindvajseto obletnico Pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje – zdaleč najbolj naprednega okvira za uveljavljanje pravic žensk – bomo govorili o tem, kako vire v njihovih rokah izkoristiti kot prispevek k miroljubni in vzdržni prihodnosti človeštva.

Širjenje dezinformacij – vir nestabilnosti v državah vzhodnega partnerstva

V sodelovanju s Centrom za evropsko prihodnost in zunanjim ministrstvom ZDA.

Pred več kot 2500 leti je Aristotel v svoji Retoriki zapisal: »Obstajajo tri vrste sredstev prepričevanja, ki si jih priskrbimo z govorom. Prva vrsta je odvisna od značaja govornika [etos], druga temelji na tem, da se v poslušalcu vzbudi določeno razpoloženje [patos], tretja pa temelji na dokazovanju ali navideznem dokazovanju v samem govoru [logos].« (Prevod: Matej Hriberšek)

Besede še danes zvenijo resnično. Toda na žalost tudi zlonamerneži uporabljajo enako taktiko in poskušajo ustvariti čustveno vez z občinstvom, tako da mu posredujejo privlačna sporočila. Opazujemo lahko, kako kampanje širjenja dezinformacij, ki jih vodijo državni akterji, dobičkarji, iskalci pozornosti, zabavljaci ali celo tisti, ki v sporočilo resnično verjamejo, preskušajo odpornost naših vzhodnoevropskih partneric in vplivajo na njihovo pot demokratizacije.

Če želimo doseči resnično odpornost, se moramo vrniti k Aristotelovim trem načelom ter se hkrati zavezati, da jih bomo uporabljali na načine, ki državljanke opolnomočajo z informacijami, ki jih potrebujejo, da bi se o dogodkih poučili in ustrezno prilagodili svojo držo, ob tem pa postali tudi manj dovzetni za manipulacijo. Pri krepitvi odpornosti države proti dezinformacijam ter zmožnosti odvratanja lažnih novic in odzivanja nanje ključno vlogo igra strateško komuniciranje. Kako lahko poskrbimo za njegovo večjo verodostojnost (etos)?

Čeprav je tehnologija olajšala dostop do informacij in tudi komunikacijo, je hkrati otežila potrebni diskurz. Kako se lahko reševanja te težave lotimo s strateško komunikacijo?

Nekateri elementi strateškega komuniciranja so univerzalni, druge pa je treba prilagoditi po meri posamezne države. EU se je pred kratkim odločila nadgraditi svojo delovno skupino East StratCom Task Force. Kakšno strateško komunikacijo bi morali razviti, da bi v svojih vzhodnih partnericah dosegli širše občinstvo?

Zahodni Balkan – pot v Evropo in demokracijo ter skupna odgovornost

V sodelovanju z Srednjeevropsko pobudo.

Zgodba o EU in Zahodnem Balkanu ne bi smela biti zgodba o zamujenih priložnostih, spreminjajočih se in neugodnih okoliščinah, ponavljajočih se volitvah in neuresničenih obljubah. Odnos med regijo in Unijo ne bi smel nazadovati ali se vrteti v krogu, medtem ko se ves svet premika naprej.

Ali je po dolgih letih odlaganja evropskih sanj zdaj končno napočil čas, da se zavemo, da Evropska unija nima čarobne paličice in da spremembe najverjetneje ne bodo prišle od zunaj, temveč jih bo morala regija izpeljati sama? Ali je regija pripravljena na spremembe?

Odgovornost je večinoma na plečih regije same, kajti napredek v približevanju evropski povezavi kot tak še ne prinese evropeizacije družbe in vrednot niti samodejno ne zagotavlja najvišjih demokratičnih standardov.

Ali so države pripravljene izvesti potrebne reforme in spremeniti zakoreninjene vzorce, ki niso združljivi s tem, kako EU pojmuje pravno državo, demokracijo ali politični in gospodarski trajnostni razvoj?

Ali so politične elite pripravljene olajšati spremembe? In ne nazadnje, ali je Evropska unija pripravljena obnoviti obljubo boljšega jutri za regijo?

Si lahko končno priznamo, da širitveni proces ni brez napak in da vključevanje Zahodnega Balkana v EU potrebuje nov zagon, vključno z obnovo zaupanja regije in njenih prebivalcev v evropski projekt?

SPREMLJEVALNI DOGODKI

Brexit: kako naprej

V sodelovanju s Chatham House.

Več kot tri leta po referendumu se Združeno kraljestvo še vedno ni zedinilo, kako naj zapusti Evropsko unijo. Potem ko je vlada Therese May z Brusljem izpogajala izstopni sporazum, ki ga je parlament kar trikrat zavrnil, je britanska politika obtičala na mrtvi točki brez potrebne večine za katerokoli pot naprej. Medtem pa Unija odločno nasprotuje ponovnemu odprtju pogajanj o pogojih razhoda. Na panelu bodo udeleženci razpravljali o različnih scenarijih okrog oktobrskega roka, o naukih, ki jih je mogoče izluščiti, in o tem, kako se utegne vse skupaj končati za Veliko Britanijo.

Kako bo novi ministrski predsednik poskušal v Westminsteru najti pot iz slepe ulice? Če ne bo prišlo do premika, kakšne so možnosti, da bi se strani sporazumeli o nadaljnjem odlogu?

Kakšne posledice bi imel brexit brez dogovora, zlasti za irski otok? Ali je izstop brez dogovora končna postaja ali le še ena faza v procesu, ki bo pripeljal do novih pogajanj?

Če Združeno kraljestvo sprejme izstopni sporazum, katere bodo ključne točke v pogajanjih o prihodnjih odnosih? Ali bo Združeno kraljestvo razvilo jasno vizijo prihodnosti in ali bo EU ostala tako enotna, kot je bila v prvi fazi?

Kakšni bi utegnili biti odnosi med Združenim kraljestvom in EU čez pet let?

Viri sodobne diplomacije: častni konzuli in njihova oživiljena vloga

V sodelovanju s Svetovno konzularno federacijo.

V globaliziranem svetu, v katerem število držav, velemest in prebivalcev vse bolj raste, naraščata tudi pomen in kompleksnost diplomacije. Vendar pa številne države niso temu primerno okrepile svoje diplomatske in konzularne mreže; nasprotno, mnoge od njih so jo celo skrčile. Posledica širjenja velemest, ki imajo pogosto več prebivalcev od prenekaterih majhne države, je tudi vzpon močnih regionalnih podsistemov znotraj držav. Gospodarske vezi med temi regionalnimi središči po svetu postajajo vse bolj izrazite.

Kako se države spoprijemajo z vse večjo potrebo po prisotnosti gospodarske diplomacije po vsem svetu? Kakšen pristop ubrati do vse tesnejših vezi med velikimi urbanimi središči, ki imajo že sama po sebi velik politični, gospodarski in finančni vpliv?

V takih okoliščinah mreža častnih konzulov prevzema večjo vlogo v diplomatskih odnosih in postaja prepoznavna kot pomemben člen v diplomatskem in gospodarskem delovanju ter naslednja stopnja v razvoju tradicionalne diplomacije.

Čeprav ob vseh dopolnilnih oblikah konzularno-diplomatske službe konzularna diplomacija sicer ne bo nadomestila tradicionalne diplomacije, jo pa lahko uspešno dopolni in nadgradi ter poveča njeno stroškovno učinkovitost. Udeleženci panela se bodo poglobili v najnovejše trende v diplomatski praksi, govorili o novih oblikah tradicionalne diplomacije, ki bodo kos hitrosti in količini informacij, in o možnostih za tesnejše sodelovanje med zasebnim in javnim sektorjem, da bi lahko bolje služili državljanom sodobnega sveta.

Start.up Slovenija se sreča z Yossijem Vardijem

V sodelovanju s Start:up Slovenija v organizaciji Tovarne podjetmov, Slovenskega podjetniškega sklada in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije.

(Vstop z vabilom)

NAPOVEDOVANJE NEPREDVIDLJIVEGA

Business BSF

3. september 2019

Bled, Slovenija

www.bledstrategicforum.org

AmCham Reinvention Breakfast – Napovedovanje nepredvidljivega: kako zmagovati v toku nenehnih sprememb?

V sodelovanju z AmCham Slovenija.

Globalizacija, tehnološki razvoj, digitalna prihodnost ter številni drugi globalni preboji in izzivi rušijo ravnovesje in spreminjajo realnost, kot jo poznamo danes.

Prihodnost je negotova, stabilnost pa ni samoumevna. Pravila igre upravljanja podjetij se ves čas spreminjajo, podjetja pa se trudijo prilagajati na hitro in nenehno spreminjajoče se okolje. Novi modeli podjetjem prinašajo izzive, ki jim nemalokrat niso kos. Naj se nam še tako zdi, da smo na vse to pripravljeni, je povsem jasno, da nikoli ne moremo biti pripravljeni v zadostni meri.

Kako uspeti v dobi nepredvidljive (ne)stabilnosti?

S katerimi izzivi se soočajo podjetja in kako se postaviti na noge po poslovnem neuspehu?

Kako se lahko podjetja najbolj prilagodijo novi realnosti?

Kako v času bliskovitih sprememb ostati na vrhu?

Ali smo pripravljeni na družbo 5.0? Kdo bo utiral pot?

Odnos vašega podjetja do sprememb terja ponoven premislek.

Tri razsežnosti umetne inteligence – znanost, posli in ljudje

V sodelovanju s Siemensom.

Leta 1950 je britanski matematik Alan Turing objavil članek o računalniškem stroju in inteligenci, v katerem je postavil vprašanje, ali stroji lahko mislijo. Čeprav se je področje raziskovanja umetne inteligence v šestdesetih letih nenehno razvijalo, so se obljube njenih zgodnjih zagovornikov izkazale za pretirano optimistične, kar je v sedemdesetih letih pripeljalo do tako imenovane »zime umetne inteligence«, usihanja interesa za tovrstne raziskave in posledično tudi zmanjšanega financiranja. Zima UI se je končala v devetdesetih letih, ko so računalniške zmogljivosti in zmožnosti shranjevanja podatkov napredovale do točke, ko je izvajanje kompleksnih nalog končno postalo mogoče. Leta 2015 so pri DeepMindu, ki je trenutno v lasti podjetja Alphabet, izdelali program za igranje starodavne igre go proti najboljšim igralcem na svetu, pri tem pa uporabili umetno nevronske mreže, ki se je »učila« na podlagi več tisoč odigranih partij ljubiteljskih in profesionalnih igralcev. AlphaGo je leta 2016 s štiri proti ena premagal takratnega najboljšega igralca na svetu, Leeja Sedola.

Pred kratkim so razpoložljivost obsežnih podatkov, računalništvo v oblaku in z njim povezane zmožnosti obdelave in shranjevanja podatkov ter preboj v strojnem učenju bistveno povečali zmogljivost, razpoložljivost, rast in vpliv UI.

Čeprav UI lahko spodbudi produktivnost, prispeva h gospodarski rasti ali se s pridom uporabi v medicini, lahko hkrati pomeni napad na demokratične in etične vrednote, posega v našo zasebnost in milijone ljudi prikrajša za službo. Kako lahko ob njeni pomoči dosežemo gospodarski napredek in vsem zagotovimo boljšo kakovost življenja, ob tem pa ohranimo svoje pravice, svobodo in dostojanstvo? Ali lahko povečamo produktivnost in izdelamo stroje za naloge, ki bi ljudi pretirano obremenjevale, in hkrati vsem zagotovimo temeljno socialno varnost? Ali bodo avtomatizirane delovne naloge ustvarile več zaposlenih revežev ali štiridnevni delovni teden, da bomo lahko več časa preživljali z družino in prijatelji?

Na panelu bodo trije ugledni govorniki predstavili vsak po eno razsežnost umetne inteligence. Razpravljali bodo o hitrem napredku v tehnološkem razvoju UI, o tem, kaj ta napredek pomeni za gospodarsko okolje, in o potrebnih družbenih spremembah.

Podnebno nevtravno pametno gospodarstvo – Greentech

V sodelovanju s Centrom energetske učinkovitih rešitev in Cambridge Institute for Sustainability Leadership.

Eden od večjih izzivov sodobne družbe je vzpostaviti zeleno in za okolje manj obremenjujoče gospodarstvo (GreenTech), ki bo upoštevalo socialne, okoljske, podnebne in energetske vidike.

Naravni viri (zrak, voda, zemlja, ljudje itd.) niso zastoj. Plačati jih mora tisti, ki jih uporablja, in ne prihodnje generacije. Zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov, okoljsko manj obremenjujoče tehnologije, izboljšanje upravljanja virov in politik ravnanja z zemljišči, vodami, odpadki in energijo so postale neizogibno dejstva. Ti izzivi bistveno vplivajo na vse gospodarske panoge, na preoblikovanje podjetij, organizacij, družbe, navad posameznika ter ne nazadnje tudi na spreminjanje politik in zemljevida naprednih zelenih držav.

Številne države, podjetja in vlagatelji so v zelenem gospodarstvu že zaznali oprijemljive koristi in prednosti, tako finančne, okoljske in poslovne ter tudi tiste, ki se nanašajo na znanje, izkušnje in ugled. Zeleno gospodarstvo spodbuja inoviranje v vseh sektorjih: od področja tehnologij, poslovnih modelov, izobraževanja in kadrov do načinov sodelovanja. Zato je se je treba usmeriti v zeleno inoviranje in mu tudi nameniti sredstva. Na drugi strani lahko zeleno gospodarstvo dejavno spodbujajo tudi regulativno okolje, vključno z zelenimi davki, banke z zelenimi naložbami, zavarovalnice, mednarodne finančne ustanove, sodišča in tudi aktivistična družbena gibanja.

Razprava o podnebno nevtravnem gospodarstvu prihodnosti – GreenTech – bo namenjena oblikovanju političnih temeljev in določitvi ustreznih smernic. Slovenija ima tako priložnost opraviti pionirsko delo in slovenske vire (naravne danosti in znanje) postaviti na svetovni zemljevid nosilcev trajnostnega razvoja. Iz dežele poceni naravnih virov se moramo razviti v deželo z najvišjo kakovostjo bivanja in družbene odgovornosti.

Predstavi svojo zeleno idejo

V sodelovanju s Centrom energetske učinkovitih rešitev, EIT InnoEnergy in ABC Pospeševalnikom.

Zelena zagonska podjetja ponujajo rešitve za današnja podnebna vprašanja in jutrišnje dejavnike tveganja. Z družbeno odgovornimi inovativnimi rešitvami pomembno vplivajo na okolje in ustvarjajo ekonomsko vrednost. Rešujejo razne težave, posredno ali neposredno vplivajo na zmanjšanje izpustov, količine odpadkov in rabe naravnih virov ter omogočajo visoko energetske učinkovitost.

So pomemben zgled prehoda v podnebno nevtravno gospodarstvo in zato velika priložnost za naložbe. Zanimivi so za vlagatelje tveganega kapitala in odgovorne zelene vlagatelje, ki jih ženeta strast in pripravljenost premagati izzive. Sposobni so hitro rasti in hkrati prispevati k varovanju okolja in zdravja ljudi.

Najboljši način, da vzbudite pozornost vlagateljev, je izvrstna predstavitev vzdržne ideje. Ko želite prodati svojo idejo, je najpomembnejša odlična predstavitev zamisli, ki bodo preobrazile trg in vso družbo.

Na dogodku bodo štiri zagonska podjetja morebitnim vlagateljem predstavila svoje rešitve.

Invest Talk Slovenija 3.0: Trendi in izzivi svetovnih neposrednih tujih naložb: grožnja ali priložnost?

V sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije.

Krepitev dejavnosti na področju neposrednih tujih naložb pomembno vpliva tako na izvirne kot na ciljne države. Vendar pa so se neposredne tuje naložbe v zadnjih desetih letih spremenile – od tradicionalno naprednih gospodarstev so se prenesle na rastoča tržna gospodarstva, pri čemer so ta postala tako vir kot cilj naložb in s tem pritegnila znaten delež njihovih tokov. Svetovni tokovi neposrednih tujih naložb upadajo, BDP in trgovina pa pospešeno rasteta.

Nova pravila o naložbah iz leta 2017 so predvsem zrcalila zaskrbljenost glede nacionalne varnosti ter tujega lastništva zemljišč in naravnih virov, okrepil pa se je tudi nadzor ob tujih prevzemih – še posebno strateških dobrin in tehnoloških podjetij. EU ima nedvomno enega najbolj odprtih naložbenih režimov na svetu, saj je več kot 35 % vsega evropskega premoženja v lasti tujih podjetij, zato bo zanimivo dobiti uvid v prihodnjo strategijo EU in njen vpliv na Slovenijo.

Kakšni so s svetovne in evropske perspektive trendi neposrednih tujih naložb in kaj jih poganja? Kakšen je namen nedavno sprejetega evropskega okvira za pregled naložb? Kakšna so spoznanja države in agencij za spodbujanje naložb ter kakšni so pogledi vlagateljev na naložbeno okolje v državi ter na tveganja in koristi, ko se odločajo, kam vlagati?

Turizem za vse destinacije: Razpršenost v prostoru in času

V sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije in Slovensko turistično organizacijo.

Turizem je orodje za mir in doseganje ravnovesja med različnimi, bolj ali manj razvitimi deli sveta. Mednarodni turizem eksponentno raste. Države, destinacije in podjetja na globalni ravni vodijo prefinjen boj za turiste. Kot pomembna gospodarska panoga turizem prinaša blaginjo in ustvari 10% globalnega BDP, eno izmed 10 delovnih mest ter predstavlja 30% izvoza storitev.

Digitalizacija je vnesla spremembe v koncept promocije destinacij. V dobi Družbe 5.0 in hiperpovezljivosti turisti lažje izmenjujejo svoje izkušnje in nasvete o tem, kam in kako potovati.

Instagram lokacije postajajo vse bolj priljubljene, medtem ko se druge (kljub naporom) borijo za pozornost obiskovalcev. Zahvaljujoč novim tehnologijam in raznolikosti turističnih kapacitet je potovanje postalo cenejše in dostopnejše širšim množicam in različnim generacijam. Potreba po potovanju postaja temeljna potreba mnogih ljudi, ki želijo obiskati najbolj priljubljene in najboljše ocenjene globalne destinacije.

Strokovnjaki pravijo, da so moderne tehnologije in pametne rešitve med najmočnejšimi orodji sodobnega turizma. Ali lahko razvijemo trajnostni turizem tako, da zadovoljimo vse deležnike v turizmu, obiskovalce in lokalne prebivalce? Ali imamo dovolj znanja, veščin in drugih sredstev za usmerjanje turističnih tokov?

Na letošnjem turističnem panelu v okviru Strateškega foruma Bled bomo razpravljali o pomenu razpršenosti turistične ponudbe in usmerjanju turističnih tokov ter poskušali ponuditi praktične strategije na temo uspešne rasti turizma v Evropi v korist in zadovoljstvo vseh. Z nami bo svoje ideje in izkušnje delilo nekaj priznanih strokovnjakov.

MLADI KOT VIR (ZA) PRIHODNOST

Young BSF

31. avgust – 3. september 2019
Ljubljana/Bled, Slovenija
www.bledstrategicforum.org

Mladi kot vir (za prihodnost)

GD Evropske komisije za izobraževanje in kulturo je opravil študijo z naslovom Položaj mladih in mladinska politika v Evropi. Študija se osredotoča na dve pomembni predstavi o mladih, in sicer mlade kot vir in mlade kot težavo. Predstava »mladi kot vir« navadno prevladuje v obdobjih stabilnosti, gospodarske rasti in družbenih reform, predstava »mladi kot težava« pa v času gospodarske krize in politične negotovosti. V drugem primeru namreč mediji prikazujejo mlade kot nevarne, deviantne, kriminalne in nasilne. Mladi, ki se bodo udeležili letošnjega foruma Young BSF, bodo potrdili, da so v več pogledih dragocen vir. Tako niso dragoceni samo kot osebe, ki bodo nekega dne odrasle in bodo lahko prispevale k družbi, pač pa tudi zdaj, ko so mladi, saj že prispevajo k družbi prav zaradi svoje mladosti, ker prekipevajo od inovativnih zamisli in znajo razmišljati drugače. Dokazali bodo, da so sposobni delovati kot akterji v družbi in da jih lahko dojemamo kot akterje, ki so odgovorni za graditev naše stvarnosti ter svoje in družbene prihodnosti in so pri tej graditvi sposobni tudi sodelovati.

SPREMLJEVALNI DOGODEK

Spori in sodelovanje v Sredozemlju: Mare Nostrum ali globalni prostor

V sodelovanju z Istituto Affari Internazionali.

Globalizacijski trendi na številnih področjih, med katerimi so migracije, okolje, pomorstvo, trgovina, naložbe in varnost, v sredozemsko regijo prinašajo korenite spremembe. Označevati Sredozemlje kot »Mare Nostrum« ali »Evropsko jezero« se danes zdi bolj zavajajoče kot kadarkoli prej. Politične in gospodarske vezi med Južnim Sredozemljem in sosednjimi regijami, na primer zalivskimi državami in Sahelom, so se okrepile. Sredozemlje ostaja ključnega strateškega pomena za Evropo in Zahod, čeprav tudi zunanje sile, zlasti Rusija in Kitajska, občutno širijo svoj vpliv. Nedržavni akterji, med njimi organizacije civilne družbe in militantne skupine, ki so zmožne delovati po celotni regiji, igrajo čedalje vidnejšo vlogo.

Hkrati južni rob Sredozemlja ostaja močno razrvan zaradi vojn v Siriji in Libiji, kar dodatno zaostre napetosti v meddržavnih odnosih in ohranja dinamiko notranjih sporov, ki jih pogosto poganja podobno javno nezadovoljstvo, kot je leta 2011 sprožilo arabsko pomlad. Poleg tega se južnoevropske države še vedno spopadajo z dolgoročnimi posledicami gospodarske krize, kar hromi njihova regionalna gospodarska prizadevanja in politično delovanje.

Ali je torej sploh realistično pričakovati oživiljanje prizadevanj za spodbujanje regionalnega sodelovanja? Katere so pomanjkljivosti in prednosti trenutnih pobud regionalnega sodelovanja, ki jih vodijo EU, OZN, Nato in OVSE? Ali si je mogoče predstavljati, da bi vsi ključni akterji združili moči? Katera so najobetavnejša področja politik, na katerih bi lahko razvijali nove oblike regionalnega sodelovanja?

O Blejskem strateškem forumu

Po več kot desetletju se je Blejski strateški forum razvil v vodilno mednarodno konferenco v srednji in jugovzhodni Evropi, ki združuje najrazličnejše udeležence, med njimi voditelje držav in vlad, ministre, diplomate, poslovneže, akademike in strokovnjake, mlade ter predstavnike medijev z vsega sveta. Osrednji namen Foruma je sodelujoče spodbuditi k razpravam in iskanju inovativnih rešitev za sodobne regionalne in globalne izzive. Poleg tega forum predstavlja odlično priložnost za tematske dvostranske in večstranske sestanke ter mreženje z vidnimi regionalnimi in globalnimi deležniki na področjih diplomacije, politike, poslovanja, znanosti in inovacij.

🏠 bledstrategicforum.org ▶ [bledstrategicforum](https://www.youtube.com/channel/UCv3v3v3v3v3v3v3v3v3v3v3) •• **Bled Strategic Forum**

📘 **Bled Strategic Forum** 📷 [BledStrategicForum](https://www.instagram.com/BledStrategicForum) 🐦 [@BledStratForum, #BSF2019](https://twitter.com/BledStratForum)

✉️ [@BledStratForum](mailto:info@bledstrategicforum.org) ✉️ info@bledstrategicforum.org

I FEEL
SLOVENIA